

Sommerstævnet på Askov Højskole er i læsende stund ikke meget mere end en måned væk, og genopfriskes her gennem en reportage forfattet af Musikmagasinet's udsendte Anne-Grete Lorenzen og Benny Pedersen.

Fysisk udmattetheden – men psykisk genopladet

Tænk at blive modtaget i herligt sommervejr med tonerne fra suiten fra Strauss' "Rosenkavalieren", men det var ikke desto mindre, hvad Deres udsendte oplevede primo august. Dertil kom, at der tillige var søde og hjælpsomme mennesker, der var ivrige efter at vise tilrette og rundt på den traditionsrige højskole. Området forekom kæmpestort med en mængde forskellige bygninger, som rummede værelser og arbejdsrum af varierende størrelse. Det var også nødvendigt, fordi Dansk Amatør Orkester Samvirke siden sommeren 1949 har arrangeret sommerstævner for danske amatørorkestres medlemmer. Det er et vældigt arrangement, der løber af stabelen hvert år. Ca. 300 musikglade mennesker med hang til symfonisk og klassisk musik i det hele taget får på denne måde lejlighed til og mulighed for, dels at udvikle sig personligt musikalsk, dels at spille sammen med ligsindede i sammensætninger og klassiske værker, de ikke har mulighed for i deres daglige musikvirke. Værkerne spænder fra store symfoniske kompositioner med rigtig mange medvirkende til små kammerensembler. Som besøgende, der går rundt mellem og i bygningerne, oplever man, at der kommer musik ud gennem alle vægge og vinduer på den gamle højskole – og langt det meste lyder rigtig godt. Ikke bare fra bygningerne, kommer der musik, men når man møder en deltager, kan man også være sikker på at høre nyheden.

Ved stiftelsen af DAOS den 15. januar 1949 var der ca. 40 orkestre. I dag er der sket en fordobling, og det svarer vel til omkring 3000 medlemmer. Omkring 10 % af disse samles så ved et sommerstævne, suppleret med et antal udenlandske amatørmusikere, fortrinsvis fra Sverige, men også hollændere og tyskere finder vej til Askov, når der inviteres til stævne.

Hvis man spørger efter, om DAOS i almindelighed og musikstævnet i særdeleshed bidrager til internationaliseringen, så ja, men der ses ingen nydanskere. Vi formoder, at det skyldes, at den klassiske musik ikke er en del af deres kultur og baggrund, og derfor deltager de endnu ikke i den slags aktiviteter.

Musikken samler ikke alene mennesker fra alle samfundslag, men også alle aldersgrupper.

Højtuddannede mennesker i betroede stillinger i samfundet spiller her på lige fod med arbejdsløse og ufaglærte (vort gæt er dog, at der er flest fra den første kategori). Børn spiller sammen med bedsteforældregenerationen. Alle har de en fælles platform, nemlig den klassiske musik. Alle spiller de med deres instrument ud fra det musikalske niveau, de befinder sig på. Alle nyder de sammenspillet. Alle udvikler de sig utvivlsomt fagligt og personligt. Dette betyder selvfølgelig, at der også er mange gengangere, og stævnets store succes er måske også dets svaghed. Det kan nemt gå hen og blive for indforstået, hvis der ikke er opmærksomhed på faren.

Aldersfordelingen er nok den, at der er flest over 40 år, men stævneudvalget har noteret sig, at det gennem de sidste par år har været muligt at etablere et børneorkester. Det viser sig, at det er børn af dem, som selv har været her som børn i 60'erne og 70'erne, som nu tager deres børn med på et musikstævneophold i sommerferien. Det viser sig også, at nogle bedsteforældre har børnebørn med. Det glæder alle, fordi man så håber på, kontinuiteten er sikret.

De deltagende børn og børnebørn danner deres eget 'børneorkester', der øver hver formiddag. I år består orkestret af 16 børn, som også skal give en koncert som led i afslutningen på stævnet. 8 numre er det blevet til, og de er fra børnenes egen verden.

Det bekymrer dog, at visse instrumentgrupper er vanskelige at besætte, fx trompeter. Måske skyldes det, at selve den musikalske udfoldelse i en del symfoniske værker er begrænset, altså at man 'er for lidt på'. Der kan jo være længe mellem truttene i mange satser. Måske kunne det overvejes at søge rekruttering fra fx brass band miljøet. Omvendt er situationen blandt strygerne. Rigtig mange blandt de deltagende unge er strygere.

En anden overvejelse er, at der ikke er så meget fokus på den enkelte i de store orkestre, hvor det er helheden, der er i cen-



trum, og fællesskabet i udøvelsen af de symfoniske værker, der er afgørende.

Det er et stående udvalg, som beslutter hvilke symfoniske værker, der skal spilles på stævnet, og her tages der hensyn til, at alle kommer til at spille 'et vist kvantum noder', således at alle føler, de har bidraget – og naturligvis selv fået noget ud af opholdet.

Der udøves som nævnt en ufattelig mængde musik på stævnet, men hjørnestene er de store orkestre, som spiller symfonisk musik. I år kunne man om formiddagen melde sig til Richard Strauss: Rosenkavalieren – suite, dirigeret af Jan Wagner, Robert Schumann: Symfoni nr. 1, dirigeret af René Bjerregaard Nielsen, Zoltan Kodaly: En sommeraften og Jean Sibelius: Pelléas og Mélisande, dirigeret af Claus Efland. Om eftermiddagen var mulighederne Nikolaj Rimsky-Korsakov: Scheherazade, dirigeret af Jules van Hessen, Johannes Brahms: Symfoni nr. 2, dirigeret Per-Otto Johansson og endelig Joseph Haydn: Symfoni nr. 101, dirigeret af Jan Wagner. Som det fremgår er alle dirigenterne professionelle, nogle mere kendte end andre.

Derudover spilles der i dagens (og aftenens) andre timer i grupper af forskellige størrelser kammermusik. Det virker næsten, som om måltiderne skal overstås så hurtigt som muligt, så der kan blive tid til at deltage i de forskellige former for sammenspil. Det er organiseret sådan, at man om morgenen skriver sig på lister, der ligger på borde på 'kommandogangen', og her er der trængsel. Man møder nye mennesker, nogle spiller bedre end en selv, andre dårligere, men fælles er, at musikken samler, og den enkelte udvikler sig musikalsk.

I begyndelsen af stævnet er der endvidere mulighed for at samles i instrumentgrupper, fx træblæsere, messingblæsere, de forskellige strygere og slaggtøj, med en professionel musiker som instruktør. På stævnet er der altså rigtig gode chancer for at lære noget nyt, få tips og gode ideer samt i det hele taget blive bedre til at udøve musikken på sit instrument.

Tirsdag aften gav instruktørerne i øvrigt en kammermusik koncert i højskolens festsal. Det var absolut en vældig god oplevelse. Bl.a. uropførtes et værk, "En bagatel" for blæsere, komponeret af Frederik Gislinge. Titlen skyldtes ikke, at det var nemt at spille, men at det ikke var så langt. Til gengæld var det godt. Bronzealderens gamle instrument, luren, blev også trakteret på trods af, at man i dag ikke har kendskab til, om der overhovedet blev spillet musik i Danmarks oldtid, men spillet blev der på lurerne denne aften – det var bestemt også lytteværdigt og desuden aftenens overraskelse, sat i værk af professor Mogens Andresen. Koncerten bød tillige på et brasiliansk værk, komponeret af den brasilianske pendant til Sousa, et uddrag af Dvoráks strygekvintet, og koncerten sluttede med The Rolling Stones "Ruby Tuesday" i en kammermusikversion. Ikke et øje var tørt herefter, og alle havde nydt de professionelle kunnen.

Senere på aftenen var det muligt at deltage i eller blot overhø-

re et såkaldt 'bladspil'. Det vil sige, at hver af dirigenterne havde udvalgt et værk, som deltagerorkestret spillede uden at have øvet først. Denne aftenes dirigent, Claus Efland, havde valgt Polonaise og Brudevals fra Et Folkesagn. Alle morede sig og enkelte benyttede lejligheden til at spille et instrument, som de normalt ikke spillede på. Resultatet bar naturligvis præg af, at der ikke var blevet øvet samspil, men det var jo også en fordel at have de rigtige noder. Alligevel forekom det Deres udsendte ganske acceptabelt.

Nu var mørket så småt begyndt at falde på, og man kunne forledes til at tro, at den musikalske skabertrang var slut, men nej. Ud af væggene lød der stadig musik. Naturligvis spillede ikke alle, nogle sås snakkende i små grupper, måske ventede de blot på, at natorkestrene skulle begynde. Et natorkester er et orkester, som stævnedeltagerne selv organiserer.

Deres udsendte afstod fra at følge denne natlige musikudøvelse. Men det er ganske karakteristisk, at mange benytter denne fremragende mulighed for at spille musik sammen med ligesindede, at nattesøvnen svigtes. Derfor overskriften.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at succes'en for de mange DAOS-sommerstævner selvfølgelig først og fremmest skyldes deltagerne selv, men også at der ligger en meget stor del erfaring bag organiseringen af sådant et stort arrangement, samt at der er nogle professionelle og rigtig dygtige musikere, der virker som dirigenter og instruktører. Det betyder, at den uge, deltagerne bruger af deres sommerferie på stævnet, er ensbetydende med et mentalt løft og personlig udvikling. Højskolen summer af liv og glade dage, man ser ingen sure miner, nye bekendtskaber opstår, og musikken samler.

DAOS sommerstævner er i fare for at blive en truet art. Den førte kulturpolitik gennem den sidste halve snes år har betydet, at amatørmusikken, som forvaltningsmæssigt hører ind under folkeoplysningsloven, får tilskud til konkrete initiativer. De enkelte orkestre skal eksistere via kontingentindbetalinger og donationer (fundraising), og de har krav på, at kommunerne stiller lokaler gratis til rådighed, men spørgsmålet er, hvor længe det varer ved. En forening som DAOS har fx for en del år siden grundlagt et landsdækkende nodearkiv, oprindelig baseret på donationer fra medlemmer. I dag rummer arkivet ca. 3000 orkesterværker og ca. 2500 kammermusikværker, som kan lånes frit af medlemmerne mod at betale porto. Det koster naturligvis noget at drive dette, og det skal i princippet ske for kontingentmidler. Det er en stor fordel, fordi forlagene ikke længere udgiver sådanne værker, men lejer dem ud – og det koster kassen for et orkester. Orkestrene kan være heldige at låne værker fra Det kongelige Bibliotek helt gratis, men udvalget her er ikke nær så stort som DAOS.

Rammerne for dette storslåede stævne er maleriske og historiske, og Deres udsendte forlod Askov med tonerne af "Rosenkavalieren" for fuld udblæsning.



Fotos: Benny Pedersen